

trener nas je lepo primio i uključio u rad. Po završetku treninga, prišao je i upitao me: - Odakle si ti bato! Gde si učio da igraš fudbal, ko ti je bio trener? A onda se predstavi- ja sam čika Mitke.

Rekao sam mu da sam došao sa Kosova i Metohije pre par godina. Tamo sam čuvajući ujaku stoku, igrao sa decom lopte krpenjače po livadama, a trenera nikada nisam imao. - Zato sine i igraš tako dobro! Dođite sutra na trening. Srećni sva trojica, od tada iz dana u dan treniramo i učimo sa ostalim dečacima Crvene Zvezde. Postao sam veseliji u školi sam bio dobar đak a u fudbalu sam takođe napredovao. Ali jednoga dana se desio prelomni momenat za mene. Došli smo svi

Janjić, meni je rekao da mogu sutra da počnem sa treningom a njima dvojici da dođu za dva meseca. Bilo mi je žao što nije odmah primio svu trojicu, ali sam odlučio čvrsto da se ne vraćam u Zvezdu i to sve zbog onog žabca. Pomislio sam da je to možda Božija volja, a možda i moja sudbina. Ispostavilo se da je tako i bilo. Moj uspon u Partizanu bio je neverovatno brz. Počeo sam da igram i dobijam pohvale od svih, dolazili su da me gledaju tadašnji najbolji igrači partizana Bobek, Čajkovski.... Hrabrili su me, a dobio sam i kopačke koje su tada bile privilegija. Jednom prilikom kada se golman nije pojavio na trening, jer je otišao na letovanje, trener upita nas mlađe, - Zna li ko da

vreme za povratak kući, krenusmo nekim starim kamionom do Pljevalja gde je trebalo da prenoćimo, a sutradan na voz za Beograd.

Našli smo prenoćište u jednoj privatnoj kući, a kada je trebalo da legnemo iznenada je došla policija. Tražili su dokumenta. Moji drugovi, stariji od mene, imali su lične karte. Ja još uvek maloletan, nisam imao, dačku knjižicu sam ostavio kući. Odveli su me u stanicu milicije i počeli da me ispituju. Odakle sam i gde sam pošao. Sami su pitali i odgovarali. Napali su me da sam begunac koji želi da prebегne u Albaniju. Nisam smeo da im kažem da kad bih bežao, rado bih pobegao u Italiju, a ne u Albaniju. Probam da im objasnim da me je klub poslao na oporavak sa ovom dvojicom a oni se nasmejaše i rekoše: "Kako laže, ovakav mali i žgoljav, a on neka nada kluba, nateraćemo ga da prizna da je begunac".

Pokušavao sam da im objasnim da nemam veze sa beguncima, ali nije vredelo. Držali su me cele noći i proveravali, pred zoru su okrenuli neki broj telefona i pronašli svog kolegu iz Beograda koji je bio u upravi kluba, njegovo potvrđivanje me je spasilo pa su me pustili uz strogu napomenu da više nikada ne idem bez dokumenata. Tek kada sam stigao u Beograd poverovao sam da sam slobodan. Ova neprijatnost nije mogla da pomuti sve ostalo što je ličilo na bajku. Dobio sam stipendiju oko 3000 dinara, sa kojom sam mogao da platim tramvaj do stadiona i nazad. Novac sam davao majci, a ja sam produžio da pešacim. Imao sam 15 godina kada sam sa Partizanom osvojio prvenstvo Jugoslavije. Posle osvojene titule, prebacili su me da treniram sa prvim timom, a po potrebi da igram za podmladak.

Dešavanja su počela da se odvijaju kao na filmu. Na Omladinskom evropskom prvenstvu, branio sam samo dvadeset minuta, ali na moju sreću nisam primio go, osvojili smo drugo mesto. Nakon prvenstva, odigrao sam par prijateljskih utakmica za prvi tim. Sa nepunih sedamnaest godina, uz specijalnu lekarsku dozvolu, odigrao sam prvu prvenstvenu utakmicu protiv Željezničara u Sarajevu. Na žalost tu utakmicu smo izgubili sa 1:0 kritika za moju igru je bila dobra, ali poraz je poraz. Te godine sam odigrao desetak utakmica za prvi tim pa je za mene 1953. godina, bila uspešna.

Partizan se te godine takmičio u Kupu evropskih šampiona, to je ujedno i prvo Evropsko klubsko takmičenje, uopšte. Pobedio je Sporting iz Lisabona i u drugom

kolu je dobio najjačeg protivnika Real iz Madrida. Ne bi tu bilo ništa čudno da se u taj sportski dvoboj nije uključila politika. Nisam mogao da shvatim zašto baš ova utakmica ima veze sa španskim građanskim ratom, sa fašizmom sa diplomatijom. Dugi sastanci, ispiranje mozga, skoro naređenje da moramo da pobedimo. Igrači puni treme, uzbuđenja i uslovljavanja da se mora pobediti fašistički tim stižu u Madrid. Kakvi smo otišli - tako smo i prošli. Bili smo prosto zbrisani i do nogu potučeni. Bilo je tužnih 4:0 za Real.

Onda su sledile utakmice u Holandiji i Nemačkoj, a iz Ministarstva inostranih poslova stigla je naredba da se vratimo odmah u Beograd. Pomislih u sebi: Ovi su svi ljudi, oni će nas zbog ovog poraza poslati na Goli Otok. Kada smo stigli u Beograd poslali su nas pravo u kamp na Avalu. Bio je decembar, sneg i košava, ali bolje i to nego da budemo kažnjeni. Punih mesec dana smo ostali u kampu. Dugački svakodnevni treninzi, želeo sam da potraju još duže, neka traju dan i noć samo da izbegnem glupe sastanke sa političarima i španskim borcima.

A u Madridu sam se uverio u suprotnost svega onoga što sam očekivao. Narod nas je dočekao vrlo lepo, aplaudirali su, tražili autograme od igrača i nisam video nikakav problem niti ono u šta su nas uveravali. Real je samo bio mnogo jači tim od nas. Imali su u svom timu igrače iz Španije, Portugalije, Urugvaja, Argentine... Među njima je bio fudbalski genije, za mene do današnjih dana najbolji igrač svih vremena Di Stefano. Divni ljudi i odlični sportisti a krivi su bili samo zato što su najbolji.

I dođe taj sedmi januar, 1954. godine, dan Hristovog Rođenja, zar mora baš na ovaj sveti dan da se igra. Hladno, sneg napadao, minus sedam stepeni, dolazi autobus po nas i pre ulaska u autobus sa strane me pozva Pavle Jovićević i strogo reče: - Ti ćeš danas da braniš! Umeo je da se šali to sam znao, ali da je toliko

lud, to nisam mogao da pretpostavim. Približavali smo se stadionu koji je bio ispunjen do poslednjeg mesta, tri sata pre početka utakmice. Plavi! Plavi! Čuje se na kilometar od stadiona. Ulazimo u svlačionicu, igrači počinju da se pripremaju, ja stojim i posmatram. Golman Stojanović, oblači dres, na vratima se pojavljuje Pavle pa mi se strogo obrati - "Je li mali, ti izgleda hoćeš da te ja istresem iz te trenerke, svlači se". Tajac, svi pogledaše u Stojana, a ja krenuh da skidam prvo cipele. i ruke i noge drhte, ne ide, jedva sam uspeo da se presvučem i da izađem da se zagrevam. Lopta klizava, pa prosto ne mogu da je ukrotim. Hrabrim sebe, danas je Hristovo Rođenje, Bog će mi pomoći, i bi tako.

Sa našim pojavljivanjem na terenu, stadionom se prolomi: Plavi! Plavi! Hoćemo pobeđu! Osetih kako mi neki teret spade sa leđa, mislio sam da mogu da poletim i tog dana su zaista leteli igrači Partizana. Sneg im je bio najveći saveznik. Prosto su kidisali na gol Real Madrida, oni nisu mogli ništa da učine, završili smo utakmicu sa rezultatom 3:0 za nas. Nedovoljno da se plasiramo dalje, međutim, pobedili smo jedan tako jak i slavni tim, koji je kasnije postao i prvak Evrope. Posle te utakmice i moje prve i najveće igre bio je na redu nastavak prvenstva tadašnje Jugoslavije, gde smo imali veliku šansu da se domognemo prvog mesta, nakon dugo godina. Prionuli smo na treninge i pripreme. Dođe taj dan kada je trebalo da igramo prvu utakmicu u Mostaru protiv Veleža.

Prva utakmica sa protivnikom koji je bio kod kuće skoro nepobediv, grub, koji je sve činio da ostvari svoj željeni uspeh u sportu. Ja sam branio, možda svoju, do tada najbolju utakmicu, skoro nisu mogli da me savladaju, u jednom trenutku, prilikom jedne odbrane, hteo sam da ustanem, igrač Rodin skočio na cevanicu moje desne noge i pokidao mi ligamente desne noge, rekavši: "Ovaj je gotov, sad šuti-rajte". Pošto nije bilo zamene ostao sam da igram do kraja i dokrajčio i ostatak ligamenata. Odatle su me odvezli u Beograd u bolnicu. Dijagnoza lekara bila je za mene poražavajuća: Nikada više neću moći da igram, a postoji mogućnost i da ostanem invalid. U dijagnozu, tada najboljih lekara svi su verovali osim mene. Predviđena je i operacija za dva dana koju sam ja željno iščekivao. Želeo sam da još jednom pokušam da se vratim na teren.

Nastavak u sledećem broju: M.S.P.

na trening, a trenera nije bilo, ostao je kući zbog bolesti. Prišli smo ekonomu prvog tima i čuvaru stadiona sa molbom da nam da loptu da se malo izigramo kad smo već došli. Uverljivo nam je reka:

- Hoću, ali prvo da mi naberete ove četiri korpe lipovog cveta. Bilo nas je puno pa smo taj posao obavili brzo. Kad smo mu predali korpe sa čajem on reče: Od lopte nema ništa! Marš na učenje kući!

Svi gundaju, a meni se na glas ote: - Kakav je lažov i loš čovek ovaj žabac! Tako su ga svi zvali zbog njegovog malog rasta i kreštavog glasa. Omrzao sam ga za sva vremena. Pošli smo kući, nikada mi nije bilo jasno zašto ali nas trojica svratismo da pogledamo kako vežbaju deca u Partizanu, posto je njihovo igralište bilo tu blizu. Gledali smo kako su trenirali pa smo im zavideli. Kad su završili prvi deo treninga, na redu je bila igra na dva gola. Nije ih bilo dovoljno pa nas trener upita: - Hoćete li vi civili da igrate? Zar su ovi dečaci vojnici, pitao sam se. - Hoćemo, odgovorismo i potrčasmo po šljaci za loptom. Bocka šljaka, ali trpimo. Nakon završene igre, ponavlja se ista slika kao kod Zvezde. Prišao nam je trener

brani?

- Ja znam da branim - rekoh.
- Kako znaš?

Ja mu odgovorih da igram rukomet i da znam da hvatam loptu, na šta su se svi nasmejali. Po prvi put stadoh između stativa i to za omladince, koji su bili tri godine stariji od mene. Bila je to utakmica protiv Bečeja. Moja prva utakmica i prva pobeđa u životu. Tako ja zauvek postadoh golman u timu. Počeo sam sa treninzima, učili su me kako da hvatam loptu i pravilno bacanje. U školi sam u parku branio između dva drveta gde su mi moji vršnjaci šutirali penale krpenjačom. Učiteljica me je pitala jednoga dana da li igram klikere, pa su mi kolena i ruke prljavi. Nisam smeo da joj kažem istinu da ustvari branim u fudbalu za novac. Trenirao sam uporno i napredovao sve više, pa me tim predloži za golmana omladinske reprezentacije Beograda, koja se spremala za suret sa vršnjacima iz Zagreba. Slika se ponavlja, pobeđa i moja dobra igra.

Klub je praktikovao da svake godine pošalje po nekoliko igrača na oporavak na planinu. Imao sam sreće, te daleke 1953. godine, da pošalju mene i još dvojicu na Crno Jezero. Lepo smo se proveli i kada je došlo